

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Л. М. Бєсов, Н. Г. Анненкова, М. В. Гутник

НАУКОВІ ШКОЛИ І ЦЕНТРИ. ІСТОРІЯ

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Харків НТУ «ХП»
2011

Б 53

УДК 001.32 (075)

Рецензент доктор технічних наук, професор Бреславський Дмитро Васильович

Автори: Л. М. Бєсов, Н. Г. Анненкова, М. В. Гутник
Кафедра історії науки і техніки НТУ «ХП»

Б-53

Навчальна програма курсу «Наукові школи і центри. Історія». Для магістрів історії науки і техніки / Бєсов Л. М., Анненкова Н. Г., Гутник М. В. - Харків : НТУ «ХП», 2011. - 52 с.

Програма курсу розкриває процес формування колективних форм організації науково-дослідної діяльності, однією з яких є наукові школи. Переважна кількість матеріалів присвячена науковим школам у фізиці, хімії, механіці. Вибірковий принцип висвітлення діяльності окремих шкіл продиктований необхідністю розкрити методичні аспекти організації науково-дослідної роботи як потреби суспільства.

Програмою охоплено комплекс питань лекційного, семінарського плану, для самостійної роботи студентів, теми рефератів та вимоги до їх написання.

Призначено для викладачів, магістрів історії науки і техніки.

©Л. М. Бесов,
Н. Г Анненкова,
М. В. Гутник, 2010
©НТУ «ХП», 2010

ЗМІСТ

Вступна лекція	6
Семінар 1. Наукова школа як соціальний феномен	7
Тема 1. Історичні передумови зародження наукових шкіл	7
Тема 2. Виникнення наукових академій Європи (середина XVII - XVIII ст.).....	9
Семінар 2. Зародження колективної наукової діяльності	11
Тема 3. Наукові школи і центри у XIX столітті	12
Тема 4. Українське наукове товариство.....	14
Семінар 3. Українське наукове товариство.....	16
Тема 5 Наукові школи і дослідницькі центри першої половини XX століття	16
Тема 6. Наукові школи в ядерній фізиці та фізиці низьких температур	17
Семінар 4. Формування колективних форм наукової діяльності у першій половині XX століття.....	де
Теми для самостійного опрацювання.....	20
Завданням 1. Наукове товариство Німеччини. Берлінська академія наук.....	20
Питання до модульного контролю № 1	20
Тема 7. Харківські наукові школи	23
Тема 8. Наукові школи А. Ф. Іоффе та Л. І.Мандельштама	25
Семінар № 5. Розвиток наукової думки в Академії наук У країн и та вищій технічній школі України	27
Тема 9. Інститут теоретичної фізики ім. О. І. Ахієзера	27
Тема 10. Наукові школи України в галузі обчислювальної техніки	29
Семінар № 6. Наукові школи України	

в галузі обчислювальної техніки	31	
Тема І І Наукові центри академії наук і вищої школи України		
Лекція 1. Наукові центри академії наук України ..	32	
Лекція 2. Науковий потенціал вищої школи України		
Семінар № 7. Науковий потенціал вищої школи України		35
Тема 12. Наукові школи НТУ «ХПІ»	35	
Лекція 1. Наукові школи НТУ «ХПІ» в галузі фізико-математичних наук.....	35	
Лекція 2. Наукові школи НТУ «ХПІ» в галузях електроенергетики та механіки і машинобудування	37	
Семінар № 8. Наукові школи НТУ «ХПІ» в галузі хімії		40
Теми дія самостійного опрацювання.....	41	
Завдання № 2. Співпраця Харківського політехнічного інституту з академічними установами.....	41	
Питання до модульного контролю № 2	42	
Теми рефератів та контрольних робіт	44	
Рекомендації до написання рефератів та контрольних робіт		46
Приклади оформлення бібліографічного списку літератури		47